

Bruksela, 19 września 2025 r.
(OR. en)

12743/25

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0291 (NLE)

SOC 604
GENDER 170
ANTIDISCRIM 80
EMPL 401
TELECOM 296
CYBER 242
DATAPROTECT 208
DIGIT 170
FREMP 230

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	19 września 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Dotyczy:	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w odniesieniu do projektu zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie równości i sztucznej inteligencji

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 518 final.

Załącznik: COM(2025) 518 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 19.9.2025 r.
COM(2025) 518 final

2025/0291 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

**w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w odniesieniu do
projektu zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie równości i sztucznej
inteligencji**

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji ustalającej stanowisko, które ma być zajęte w imieniu Unii w ramach Komitetu Ministrów Rady Europy w odniesieniu do planowanego przyjęcia zalecenia Rady Europy w sprawie równości i sztucznej inteligencji („zalecenie”). Zalecenie zostało przygotowane przez Komitet Ekspertów ds. Sztucznej Inteligencji, Równości i Dyskryminacji i ma zostać zatwierdzone na wspólnej sesji plenarnej Komisji ds. Równości Płci („GEC”) oraz Komitetu Sterującego ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, Różnorodności i Włączenia Społecznego („CDADI”) na ich posiedzeniu w dniach 18–20 listopada 2025 r. z myślą o przedłożeniu go Komitetowi Ministrów do przyjęcia do końca 2025 r.

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Komitet Ministrów Rady Europy

Komitet Ministrów jest organem decyzyjnym Rady Europy, w skład którego wchodzi ministrowie spraw zagranicznych lub stali przedstawiciele w Strasburgu z 46 państw członkowskich Rady Europy. Rola i funkcje Komitetu Ministrów zostały opisane w rozdziale IV Statutu Rady Europy („statut”). Zgodnie z art. 14 statutu każdy członek Rady Europy ma prawo do jednego przedstawiciela w Komitecie Ministrów, a każdemu przedstawicielowi przysługuje jeden głos. Wszystkie państwa członkowskie UE są członkami Rady Europy, a zatem są reprezentowane w Komitecie Ministrów. UE ma status obserwatora bez prawa głosu.

2.2. Komitet Ekspertów ds. Sztucznej Inteligencji, Równości i Dyskryminacji

Komitet Ekspertów ds. Sztucznej Inteligencji, Równości i Dyskryminacji jest wspólnym podkomitetem GEC i CDADI, któremu Komitet Ministrów powierzył zadanie sporządzenia do końca 2025 r. zalecenia w sprawie wpływu systemów AI, ich potencjału w zakresie promowania równości, w tym równouprawnienia płci, oraz zagrożeń, jakie systemy te mogą stwarzać w odniesieniu do niedyskryminacji.

W skład Komitetu Ekspertów ds. Sztucznej Inteligencji, Równości i Dyskryminacji wchodzi ośmiu przedstawicieli państw członkowskich Rady Europy, po czterech przedstawicieli GEC i CDADI, a także sześciu niezależnych ekspertów posiadających ugruntowaną wiedzę fachową w dziedzinie sztucznej inteligencji, praw człowieka, równości, w tym równouprawnienia płci, i niedyskryminacji. Każdy członek Komitetu Ekspertów ds. Sztucznej Inteligencji, Równości i Dyskryminacji ma jeden głos. UE jest uczestnikiem bez prawa głosu.

W skład GEC i CDADI wchodzi przedstawiciele 46 państw członkowskich Rady Europy, z których każdy ma jeden głos. Ponadto w sesjach plenarnych uczestniczą przedstawiciele różnych organów Rady Europy, organizacji międzyrządowych, przedstawiciele państw o statusie obserwatora oraz organizacji pozarządowych i wyspecjalizowanych instytucji. Przedstawiciele Unii Europejskiej sporadycznie uczestniczą w sesjach plenarnych, bez prawa głosu.

2.3. Konwencja ramowa Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności

17 maja 2024 r. Komitet Ministrów przyjął Konwencję ramową Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności („konwencja ramowa”), prawnie wiążący traktat mający na celu zapewnienie, aby działania w cyklu życia systemów

AI były w pełni zgodne z prawami człowieka, demokracją i praworządnością, a jednocześnie sprzyjały postępowi technologicznemu i innowacjom.

Konwencja ramowa obejmuje systemy AI potencjalnie kolidujące z prawami człowieka, demokracją i praworządnością. Zasady i obowiązki przewidziane w konwencji ramowej będą miały zastosowanie do działań organów publicznych – lub podmiotów prywatnych działających w ich imieniu – podejmowanych w ramach cyklu życia systemów AI. Strony konwencji są także zobowiązane do przeciwdziałania zagrożeniom i skutkom wynikającym z działań podmiotów prywatnych w ramach cyklu życia systemów AI w sposób zgodny z przedmiotem i celem konwencji, ale mają wybór, czy zastosować zobowiązania wynikające z konwencji, czy też wprowadzić inne odpowiednie środki. Konwencja przewiduje zestaw zobowiązań ogólnych i podstawowych zasad związanych z ochroną godności ludzkiej i autonomii osoby oraz wspieranie równości i niedyskryminacji. Nakazuje ponadto poszanowanie prywatności i ochrony danych osobowych, a także przejrzystość i nadzór w celu zapewnienia rozliczalności i odpowiedzialności. Ustanowiono również zasadę poświęconą bezpiecznym innowacjom i eksperymentom w kontrolowanych środowiskach.

Konwencja przewiduje także zestaw środków mających na celu zapewnienie dostępności skutecznych środków odwoławczych w przypadku naruszeń praw człowieka wynikających z działań w ramach cyklu życia systemów AI. Konwencja obejmuje również skuteczne gwarancje i zabezpieczenia dla osób, których prawa zostały w znacznym stopniu naruszone przez wykorzystanie systemów AI. Ponadto osoby fizyczne powinny być informowane, że wchodzi w interakcję z systemem sztucznej inteligencji, a nie z człowiekiem.

Konwencja zawiera również środki oceny i ograniczania ryzyka oraz niekorzystnych skutków, które to środki należy zastosować w sposób iteracyjny, tak aby zidentyfikować rzeczywisty i potencjalny wpływ na prawa człowieka, demokrację i praworządność oraz wprowadzić odpowiednie środki zapobiegawcze i łagodzące.

Ponadto konwencja stanowi, że strony powinny ocenić potrzebę wprowadzenia zakazów lub moratoriów w odniesieniu do niektórych zastosowań systemów AI uznawanych za niezgodne z poszanowaniem praw człowieka, funkcjonowaniem demokracji lub praworządnością.

Każda ze stron konwencji powinna ponadto ustanowić lub wyznaczyć na szczeblu krajowym co najmniej jeden skuteczny mechanizm nadzoru nad przestrzeganiem zobowiązań wynikających z konwencji, zgodnie z nadaniem skuteczności przez strony.

Unia podpisała konwencję w dniu 5 września 2024 r. po przyjęciu decyzji Rady (UE) 2024/2218 z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie podpisania konwencji ramowej w imieniu Unii Europejskiej. Konwencja została również podpisana przez Andorę, Kanadę, Gruzję, Islandię, Izrael, Japonię, Liechtenstein, Czarnogórę, Norwegię, Republikę Mołdawii, San Marino, Szwajcarię, Ukrainę, Zjednoczone Królestwo i Stany Zjednoczone Ameryki.

W dniu 3 czerwca 2025 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie rozpoczęcia procesu zawarcia konwencji ramowej w imieniu Unii na warunkach określonych w decyzji Rady (UE) 2024/2218.

W Unii konwencję ramową wdraża się wyłącznie za pomocą rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji („akt w sprawie sztucznej inteligencji”)¹ oraz,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139

w stosownych przypadkach, innych odpowiednich elementów dorobku prawnego UE². akt w sprawie sztucznej inteligencji stanowi kompleksowe uregulowanie kwestii sztucznej inteligencji, a jego celem jest promowanie innowacji i wykorzystywania godnej zaufania sztucznej inteligencji, przy jednoczesnej ochronie zdrowia, bezpieczeństwa i praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”), w tym prawa do niedyskryminacji i równouprawnienia płci. akt w sprawie sztucznej inteligencji zawiera zharmonizowane przepisy, zasadniczo oparte na pełnej harmonizacji, które regulują wprowadzanie do obrotu, oddawanie do użytku i wykorzystywanie systemów AI w Unii. Przepisy te stosuje się bezpośrednio w państwach członkowskich, chyba że rozporządzenie to wyraźnie stanowi inaczej.

2.4. Planowane zalecenie Rady Europy w sprawie równości i sztucznej inteligencji

W zaleceniu skoncentrowano się na potencjale AI w zakresie promowania równości, w tym równouprawnienia płci, oraz na zagrożeniach, jakie może ona stwarzać w odniesieniu do niedyskryminacji. Celem zalecenia będzie uzupełnienie ogólnych ram ustanowionych konwencją ramową w odniesieniu do zasady równości w zakresie sztucznej inteligencji i praw człowieka, demokracji i praworządności (CETS nr 225) i zostanie ono opracowane w ścisłej współpracy z Komitetem ds. Sztucznej Inteligencji („CAI”).

Zalecenie opiera się na zatwierdzonym przez GEC i CDADI w 2023 r. badaniu dotyczącym wpływu systemów AI, ich potencjału w zakresie promowania równości, w tym równouprawnienia płci, a także zagrożeń, jakie mogą one stwarzać w odniesieniu do niedyskryminacji³. W badaniu określono cztery uzupełniające się sposoby interwencji regulacyjnej i politycznej w celu zapewnienia solidnego, opartego na prawach człowieka podejścia do sztucznej inteligencji, a mianowicie: (1) zapobieganie, przejrzystość i rozliczalność; (2) dostęp do wymiaru sprawiedliwości i mechanizmów dochodzenia roszczeń; (3) różnorodność, włączenie społeczne, reprezentacja i uczestnictwo; (4) uczestnictwo demokratyczne, podnoszenie świadomości społecznej i budowanie zdolności.

Aby zebrać informacje od zainteresowanych stron i zainteresowanych osób prywatnych, Rada Europy przeprowadziła konsultacje publiczne na temat projektu zalecenia w dniach od 10 marca 2025 r. do 28 kwietnia 2025 r.

Projekt zalecenia omówiono na posiedzeniach Komitetu Ekspertów ds. Sztucznej Inteligencji, Równości i Dyskryminacji w dniach 25–26 września 2024 r. i 26–27 lutego 2025 r. Finalizację projektu zalecenia odbędzie się na ostatnim posiedzeniu grupy ekspertów, które

i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji).

² W szczególności dwie dyrektywy dotyczące organów ds. równości – dyrektywa Rady (UE) 2024/1499 z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w sprawach zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, oraz w sprawie zmiany dyrektyw 2000/43/WE i 2004/113/WE; dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1500 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w obszarze równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz zmiany dyrektyw 2006/54/WE i 2010/41/UE.

³ Sprawozdanie z 7 posiedzenia plenarnego Komitetu Sterującego ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, Różnorodności i Włączenia Społecznego („CDADI”), 27–29 czerwca 2023 r., CDADI (2023)13, <https://rm.coe.int/7th-plenary-meeting-27-29-june-2023-report/488010b9d5>.

zaplanowano na termin 7–9 października 2025 r. W ramach przygotowań do tego posiedzenia pod koniec lipca rozesłano piątą zmienioną wersję zalecenia (*nr referencyjny GEC/ADI-AI(2024)7rev5*).

Projekt zalecenia był również omawiany na posiedzeniach GEC i CDADI w listopadzie 2024 r. i ma zostać zatwierdzony na wspólnej sesji plenarnej GEC i CDADI w dniach 18–20 listopada 2025 r. w celu przedłożenia Komitetowi Ministrów. Komitet Ministrów planuje formalnie przyjąć zalecenie do wiosny 2026 r.

Celem planowanego zalecenia jest wspieranie państw członkowskich w promowaniu równości, w tym równouprawnienia płci, oraz zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji i zwalczanie jej we wszystkich ich działaniach oraz działalności podmiotów sektora publicznego i prywatnego w cyklu życia systemów AI.

Zalecenie nie stworzyłoby prawnie wiążących skutków i zobowiązań i opierałoby się na dobrowolnym stosowaniu przez państwa członkowskie Rady Europy. Jednakże zgodnie z art. 15 lit. b) statutu Rada Ministrów może zwracać się do rządów państw członkowskich o „informacje o działaniach [...] podjętych” w związku z zaleceniami.

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

Proponuje się, aby stanowisko Unii polegało na wyrażeniu zgody na przyjęcie projektu zalecenia przez Radę Ministrów, pod warunkiem że zapewni ono spójność z dorobkiem prawnym Unii, w szczególności z aktem w sprawie AI, oraz z konwencją ramową Rady Europy. Obecny projekt zalecenia (wersja 5 z lipca 2025 r.) nie jest jeszcze w pełni spójny.

Unia powinna wyrazić zgodę na przyjęcie projektu zalecenia, pod warunkiem że zalecenie to spełnia następujące wymogi:

1. Środki dotyczące podmiotów w cyklu życia systemów AI nie wykraczają poza obowiązki ustanowione na mocy aktu w sprawie AI, który zasadniczo w pełni harmonizuje przepisy dotyczące sztucznej inteligencji w Unii, w tym w obszarze równości.

W szczególności zalecenie powinno umożliwiać wystarczającą elastyczność we wdrażaniu aktu w sprawie AI (zgodnie z podejściem przyjętym w konwencji ramowej),^[OBJ] co wymagałoby wprowadzenia odpowiednich zmian w odniesieniach do potrzeby podjęcia „skutecznych środków” w pkt 7, 9, 10 i 36 projektu zalecenia;

- Środki zaproponowane w pkt 9, 10.1 i 18.2 projektu zalecenia należy odpowiednio zmienić, aby uniknąć zaleceń dotyczących wprowadzenia dodatkowych obowiązków działania w odniesieniu do promowania równości przez dostawców i podmioty stosujące systemy AI;
- Przepisy pkt 5.1 projektu zalecenia należy dostosować w odpowiedni sposób, aby uniknąć horyzontalnego ograniczenia wykorzystywania sztucznej inteligencji, które jest niezgodne z podejściem UE do regulowania kwestii AI i polityką UE w zakresie innowacji.

2. Formułowanie środków i norm w ramach zalecenia zostaje doprecyzowane w tekście, aby zapewnić spójność i interoperacyjność z unijnymi ramami prawnymi, zarówno pod względem terminologicznym, jak i merytorycznym.

- W szczególności należy w pkt 18 odpowiednio dostosować odniesienia do „jednolitych norm” w celu zapewnienia wystarczającej elastyczności we

wdrażaniu oraz do „uprzedzeń” w celu zapewnienia, aby środki pozostały proporcjonalne i ukierunkowane na szkody.

3. Zabezpieczenia dotyczące weryfikacji przez człowieka i procedur odwołania (pkt 16 bis) dostosowuje się odpowiednio zgodnie z aktem w sprawie AI i konwencją ramową, zapewniając spójność między tymi dwoma instrumentami, a jednocześnie unikając wprowadzania szczególnych obowiązków związanych ze sztuczną inteligencją dla dostawców systemów AI lub podmiotów je stosujących, których to obowiązków nie przewidziano w dorobku prawnym Unii⁴.
4. Wykaz sektorów wymienionych na końcu pkt 36 projektu zalecenia jako wymagające szczególnej uwagi zostaje zmieniony, tak by był spójny z obszarami wysokiego ryzyka określonymi w akcie w sprawie AI i nie wykraczał poza te obszary (załączniki I i III), co pozwoli uniknąć włączenia sektorów niewymienionych w tym akcie, lub alternatywnie, odniesienia do tych sektorów zostają przeformułowane z uwzględnieniem działań monitorujących lub innych wystarczająco elastycznych podejść⁵.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa tryb przyjmowania decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

Art. 218 ust. 9 TFUE ma zastosowanie niezależnie od tego, czy Unia jest członkiem organu lub stroną umowy⁶.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii”⁷.

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Jak wskazano w sekcji 2, zalecenie ma zostać przyjęte przez Radę Ministrów, która jest organem utworzonym na mocy umowy międzynarodowej, i może wywoływać skutki prawne, wpływając na sposób wdrażania i stosowania aktu w sprawie AI.

Niektóre przepisy aktu w sprawie AI wyraźnie stanowią, że przy wdrażaniu aktu w sprawie AI należy uwzględniać istniejące „podejścia międzynarodowe” i „normy międzynarodowe”. Na przykład art. 40 ust. 3 aktu w sprawie AI stanowi, że uczestnicy procesu normalizacji

⁴ Zob. wersja z numerem referencyjnym GEC/ADI-AI(2024)7rev5.

⁵ Zob. wersja z numerem referencyjnym GEC/ADI-AI(2024)7rev5.

⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., Niemcy przeciwko Radzie, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, pkt 64.

⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., Niemcy przeciwko Radzie, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, pkt 61 do 64.

muszą uwzględniać normy międzynarodowe istniejące w dziedzinie AI, które są zgodne z wartościami Unii, prawami podstawowymi i interesem Unii. W zaleceniu określone zostaną wytyczne dotyczące promowania równości w cyklu życia systemów AI, mogącej stanowić jedno z kryteriów, według których oceniane są normy zharmonizowane. Jednocześnie art. 56 ust. 1 aktu w sprawie AI zobowiązuje Urząd ds. AI do uwzględniania „podejść międzynarodowych” przy ułatwianiu sporządzania kodeksów praktyk na szczeblu Unii. Pierwszy kodeks praktyk dotyczący modeli AI ogólnego przeznaczenia został już sfinalizowany i oceniony przez Komisję jako odpowiedni dla dostawców modeli AI ogólnego przeznaczenia w celu wykazania zgodności z odpowiednimi obowiązkami wynikającymi z aktu w sprawie AI.

Zgodnie z art. 56 ust. 6 akapit pierwszy aktu w sprawie AI Urząd ds. AI i Rada ds. AI muszą regularnie monitorować i oceniać realizację przez uczestników celów kodeksów praktyk oraz wkład tych kodeksów w należyte stosowanie rozporządzenia.

Do czasu zaplanowanego przyjęcia zalecenia zostaną poczynione postępy w pracach nad normami zharmonizowanymi, natomiast kodeks praktyk dotyczący modeli AI ogólnego przeznaczenia przewidziany w akcie w sprawie AI został już sfinalizowany. Zalecenie może mieć znaczenie dla przyszłych aktualizacji kodeksu praktyk i norm.

W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie poboczny charakter, decyzja przyjęta w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, a mianowicie podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Zadeklarowanym celem planowanego zalecenia jest wspieranie państw członkowskich w ich działaniach na rzecz promowania równości, w tym równouprawnienia płci, oraz zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji i zwalczania jej we wszystkich ich działaniach oraz działalności podmiotów sektora publicznego i prywatnego w cyklu życia systemów AI.

Jest to spójne z celem aktu w sprawie AI, którym jest „poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego przez ustanowienie jednolitych ram prawnych, w szczególności w zakresie rozwoju, wprowadzania do obrotu, oddawania do użytku i wykorzystywania systemów AI w Unii, zgodnie z wartościami Unii, w celu promowania upowszechniania zorientowanej na człowieka i godnej zaufania sztucznej inteligencji przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym demokracji, praworządności i ochrony środowiska, ochrony przed szkodliwymi skutkami systemów AI w Unii, a także wspierania innowacji”.

Zalecenie w dużej mierze pokrywa się z aktem w sprawie AI, w szczególności w następujących kwestiach:

- Celem zalecenia jest zwalczanie nierówności wynikających ze sztucznej inteligencji, co jest podobne do celu aktu w sprawie AI, tj. zapewnienia wysokiego poziomu ochrony praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym prawa do równości i niedyskryminacji, przed szkodliwymi skutkami systemów AI w Unii.
- Zakres podmiotowy i przedmiotowy, do którego mają mieć zastosowanie akt w sprawie sztucznej inteligencji i (środki, których dotyczy) zalecenie, są zasadniczo takie same, a mianowicie podmioty publiczne i prywatne rozwijające lub stosujące sztuczną inteligencję, a także działania w cyklu życia systemów AI.
- Podobne stopniowe i zróżnicowane podejście do systemów AI przyjęto w akcie w sprawie AI i w zaleceniu, zgodnie z ramową konwencją w sprawie AI.
- Wymogi dotyczące przejrzystości i nadzoru (ze strony człowieka) w zakresie identyfikacji dyskryminacji, zapobiegania jej i jej zwalczania w następstwie działań w cyklu życia systemów AI określone w zaleceniu są podobne do wymogów określonych w akcie w sprawie AI, w tym w szczególności w jego art. 13, 14, 49, 50 i 86.
- Zawarte w zaleceniu wymogi dotyczące identyfikacji, oceny, ograniczania i monitorowania ryzyka dyskryminacji są podobne do wymogów i obowiązków wynikających z aktu w sprawie AI dla dostawców lub podmiotów stosujących systemy AI wysokiego ryzyka, w tym w szczególności w jego art. 9, 10, 17, 26 i 27; w zaleceniu zawarto również przepisy dotyczące norm, które przypominają przepisy dotyczące zharmonizowanych norm unijnych w art. 40–49 aktu.
- Zalecenie zawiera środki dotyczące dokumentacji, gwarancji proceduralnych i środków odwoławczych, które są podobne do środków przewidzianych w akcie w sprawie AI, w szczególności w jego art. 11, 12, 26, 53, 85 i 86.
- W zaleceniu określono sektory docelowe, w przypadku których należy uwzględniać aspekt równości, i nałożono obowiązek podjęcia środków w tych obszarach, w których ryzyko dyskryminacji jest szczególnie duże, co pokrywa się częściowo z kategoryzacją pod kątem wysokiego ryzyka przewidzianą w akcie w sprawie AI (art. 6 oraz załączniki I i III).

Zalecenie obejmuje również elementy wspólne z dorobkiem prawnym UE w zakresie niedyskryminacji i równości. Dotyczy to w szczególności dyrektyw w sprawie organów ds. równości, przyjętych na podstawie art. 19 i 157 TFUE⁸. Odpowiednie elementy zalecenia obejmują:

⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1500 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w obszarze równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz zmiany dyrektyw 2006/54/WE i 2010/41/UE (Dz.U. L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>); dyrektywa Rady (UE) 2024/1499 z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w sprawach zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do towarów i usług oraz

- wymogi, zgodnie z którymi państwa członkowskie muszą wyposażyć organy ds. równości w wystarczające zasoby finansowe, kadrowe i techniczne oraz współpracować z nimi przy opracowywaniu odpowiednich przepisów, polityk oraz ram administracyjnych, regulacyjnych lub innych (istotne dla art. 3 i 4 dyrektyw);
- wymogi dotyczące przejrzystości i nadzoru, umożliwiające organom ds. równości kontrolowanie, czy doszło do dyskryminacji, oraz ocenę, czy w przypadku takich systemów AI należy zastosować moratorium lub zakaz (istotne dla art. 8 i 9 dyrektyw);
- wymogi dotyczące wspierania ofiar dyskryminacji wynikającej ze stosowania sztucznej inteligencji lub udzielania takim ofiarom pomocy w dochodzeniu ich praw, w tym poprzez przedkładanie uwag sądowi (istotne dla art. 6, 7, 8, 9, 10 i 11 dyrektyw).

Chociaż celem zalecenia jest promowanie równości i zapobieganie dyskryminacji, zawiera ono przede wszystkim środki ustawodawcze i środki z zakresu polityki skierowane do podmiotów w cyklu życia systemów AI (por. pkt 2 zalecenia). W szczególności zawarto w nim zalecenia dotyczące ocen wpływu na równość, certyfikacji, przejrzystości, monitorowania i nadzoru nad systemami AI, jak wyjaśniono powyżej.

W Unii przeważająca część zalecenia zostanie wdrożona nie za pomocą horyzontalnych przepisów dotyczących równości, które mają zastosowanie do wszystkich podmiotów gospodarczych, takich jak przepisy dotyczące organów ds. równości, ale za pomocą przepisów skierowanych konkretnie do operatorów dostarczających i stosujących systemy AI, w szczególności za pomocą aktu w sprawie sztucznej inteligencji lub środków wykonawczych do niego. W uzasadnieniu wyraźnie stwierdzono, że akt w sprawie sztucznej inteligencji już wdraża (w części) zalecenia (por. pkt 11 uzasadnienia).

Wynika z tego, że najważniejsze elementy zalecenia mieszczą się w obszarze objętym aktem w sprawie AI. Materialną podstawą prawną stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii w odniesieniu do tych elementów zalecenia, powinien być zatem art. 114 TFUE, który stanowi główną podstawę prawną aktu w sprawie AI.

W związku z tym materialną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 114 TFUE.

4.3. Podsumowanie

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 114 TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

dostarczania towarów i usług, oraz w sprawie zmiany dyrektyw 2000/43/WE i 2004/113/WE (Dz.U. L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

Wniosek

DECYZJA RADY**w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w odniesieniu do projektu zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie równości i sztucznej inteligencji**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114 w związku z jego art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rada Europy zamierza przyjąć zalecenie („zalecenie”) w celu uwzględnienia wpływu systemów sztucznej inteligencji („AI”), ich potencjału w zakresie promowania równości, w tym równouprawnienia płci, oraz w sprawie zagrożeń, jakie mogą one stwarzać w odniesieniu do niedyskryminacji. Zalecenie ma zostać przyjęte przez Komisję ds. Równości Płci Rady Europy i Komitet Sterujący ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, Różnorodności i Włączenia Społecznego (CDADI) podczas ich wspólnej sesji plenarnej w dniach 18–20 listopada 2025 r. oraz formalnie zatwierdzone przez Komitet Ministrów Rady Europy.
- (2) Celem zalecenia jest uzupełnienie Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności (zwanej dalej „konwencją ramową”), podpisanej przez Unię na podstawie decyzji Rady (UE) 2024/2218, w odniesieniu do zasady równości, poprzez przedstawienie państwom członkowskim szczegółowych zaleceń dotyczących równości.
- (3) Konwencja ramowa określa ogólne zasady i obowiązki, których strony konwencji ramowej powinny przestrzegać w celu zapewnienia ochrony praw człowieka, demokracji i praworządności w odniesieniu do działań w ramach cyklu życia systemów AI. Komisja zaproponowała, aby Unia zawarła konwencję ramową⁹. Decyzja Rady w sprawie zawarcia konwencji ramowej jest w trakcie przyjmowania przez Radę.
- (4) W dniu 13 czerwca 2024 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły, na podstawie art. 16 i 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), rozporządzenie (UE) 2024/1689 (¹⁰), zawierające zharmonizowane przepisy, generalnie oparte na pełnej

⁹ Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji, praw człowieka, demokracji i praworządności, COM(2025) 265 final.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024).

harmonizacji, które regulują wprowadzanie do obrotu, oddawanie do użytku oraz wykorzystywanie systemów AI w Unii. Przepisy te stosuje się bezpośrednio w państwach członkowskich, chyba że wyraźnie stwierdzono inaczej.

- (5) Konwencja ramowa ma być wdrażana w Unii wyłącznie za pomocą aktu w sprawie AI oraz, w stosownych przypadkach, innych odpowiednich elementów dorobku prawnego UE.
- (6) Należy ustalić stanowisko, które ma być zajęte w imieniu Unii w odniesieniu do zalecenia na wspólnej sesji plenarnej GEC i CDADI, a także na forum Komitetu Ministrów, ponieważ zalecenie, nawet jeśli nie jest wiążące, będzie mogło w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść prawa Unii, a mianowicie na rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji.
- (7) Zakres podmiotowy i przedmiotowy zalecenia pokrywa się w dużej mierze z rozporządzeniem (UE) 2024/1689, które przewiduje przepisy dotyczące sztucznej inteligencji, generalnie oparte na pełnej harmonizacji w Unii.
- (8) Przyjęcie zalecenia może mieć wpływ na istniejące i potencjalne przyszłe wspólne zasady unijne lub zmienić ich zakres w rozumieniu art. 3 ust. 2 TFUE. Unia posiada zatem wyłączną kompetencję zewnętrzną do zajmowania stanowiska w imieniu Unii w kontekście przyjęcia zalecenia.
- (9) Unia powinna zapewnić, aby zalecenie było zgodne z prawem Unii oraz – w odniesieniu do wszystkich aspektów zharmonizowanych na poziomie Unii – mogło zostać włączone do porządku prawnego Unii za pomocą istniejących elementów dorobku prawnego Unii, w szczególności rozporządzenia (UE) 2024/1689 oraz dyrektyw 2024/1499 i 2024/1500. W przypadku szczegółowych zaleceń dotyczących rozwijania i stosowania systemów AI, które są w pełni zharmonizowane w Unii, Unia powinna dążyć do zapewnienia spójności danego zalecenia z przepisami aktu w sprawie AI i zasadami określonymi w Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie sztucznej inteligencji.
- (10) Pod warunkiem spełnienia tych warunków zalecenie może zostać zatwierdzone w imieniu Unii na wspólnej sesji plenarnej GEC i CDADI w dniach 18–20 listopada 2025 r. oraz na kolejnym posiedzeniu Komitetu Ministrów.
- (11) Ponieważ Unia nie jest członkiem Rady Europy, ale należą do niej wszystkie jej państwa członkowskie, stanowisko Unii ma zostać wyrażone przez jej państwa członkowskie działające wspólnie.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, które ma być zajęte w imieniu Unii na wspólnej sesji plenarnej GEC i CDADI, a także na posiedzeniu Komitetu Ministrów, polega na niewnoszeniu sprzeciwu wobec przyjęcia zalecenia w sprawie sztucznej inteligencji i równości, o ile uwzględnione zostaną następujące warunki:

1. Środki dotyczące podmiotów w cyklu życia systemów AI nie wykraczają poza obowiązki ustanowione na mocy aktu w sprawie AI, który zasadniczo w pełni harmonizuje przepisy dotyczące sztucznej inteligencji w Unii, w tym w obszarze

równości. W szczególności zalecenie powinno umożliwiać wystarczającą elastyczność w jego wdrażaniu, zgodnie z podejściem zastosowanym w konwencji ramowej. Należy także unikać przyjęcia zaleceń dotyczących wprowadzenia dodatkowych obowiązków działania w odniesieniu do promowania równości przez dostawców systemów AI i podmioty je stosujące oraz nałożenia horyzontalnego ograniczenia wykorzystywania sztucznej inteligencji.

2. Formułowanie środków i norm w ramach zalecenia musi zapewniać spójność i interoperacyjność z unijnymi ramami prawnymi, zarówno pod względem terminologicznym, jak i merytorycznym.
3. Zabezpieczenia dotyczące weryfikacji przez człowieka i procedur odwołania muszą być zgodne z aktem w sprawie AI i konwencją ramową, zapewniając spójność między tymi dwoma instrumentami, a jednocześnie unikając wprowadzania szczególnych obowiązków związanych ze sztuczną inteligencją dla dostawców systemów AI lub podmiotów je stosujących, których to obowiązków nie przewidziano w dorobku prawnym Unii.
4. Wykaz sektorów wymienionych w zaleceniu jako wymagające szczególnej uwagi powinien być spójny z obszarami wysokiego ryzyka określonymi w akcie w sprawie AI i nie powinien wykraczać poza te obszary (załączniki I i III). Alternatywnie w zaleceniu należy odpowiednio rozróżnić podejście do tych sektorów pod względem działań monitorujących lub innych wystarczająco elastycznych podejść.

Artykuł 2

Stanowisko, o którym mowa w art. 1, wyrażają państwa członkowskie Unii, które są członkami Rady Europy, działające wspólnie.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*